

ÆLDRE I TAL – ANALYSENOTAT

Karakteristik af modtagere af praktisk hjælp

Modtagere af praktisk hjælp har typisk lav indkomst

Dette notat beskriver 65+ årige, der modtager praktisk hjælp i eget hjem med hensyn til køn, alder, husstandstype, uddannelse og indkomst. Gruppen beskrives samlet og opdelt i følgende to grupper:

1. Personer, der kun modtager praktisk hjælp i eget hjem.
2. Personer, der modtager både praktisk hjælp og personlig pleje i eget hjem.

Derudover undersøges det, hvor mange minutters praktisk hjælp disse to grupper modtager om ugen i gennemsnit.

Datagrundlag

Der anvendes tal for 2021, da det er det seneste år, som Ældre Sagen har adgang til individdata for på Danmarks Statistiks forskermaskine, da opgørelsen blev lavet. Data er trukket på baggrund af forskellige registre herfra og efterfølgende bearbejdet. Den gennemsnitlige tid en person modtager hjælp, både praktisk hjælp og personlig pleje, beregnes ud fra de måneder, hvor en kommune har angivet, at vedkommende er visiteret til hjælp. Det betyder, at hvis kommunen har angivet, at en person har modtaget hjælp i tre måneder, er det gennemsnitlige antal minutter beregnet på baggrund af det antal minutter, vedkommende har fået hjælp om ugen i de pågældende tre måneder.

Begreber

Der anvendes i analysen to indkomstbegreber:

Ækvivaleret disponibel indkomst, der er indkomsten efter skat, hvor der yderligere er taget hensyn til familiestørrelse, fordi familier med flere medlemmer har ”stordriftsfordele”, så en given indkomst rækker længere. Det betyder, at indkomsten for enlige og par bedre kan sammenlignes.

6 indkomstgrupper for folkepensionister, hvor folkepensionister opdeles efter størrelsen af deres pension – ud fra den betragtning, at en høj social pension er udtryk for at pensionisten har en dårligere økonomi end en pensionist, der har for høj indkomst til at få pensionstillæg.

HOVEDKONKLUSIONER

Tabel 1 viser en karakteristik af 65+ årige modtagere af praktisk hjælp sammenlignet med alle 65+ årige modtagere af hjemmehjælp og alle 65+ årige i befolkningen.

Personer med lav indkomst er overrepræsenterede blandt modtagere af praktisk hjælp

Typisk har modtagere af praktisk hjælp en lav indkomst. 86,1 pct. af 65+ årige modtagere af praktisk hjælp lå i 2021 under medianindkomsten for voksne danskere (18+ år). Det svarer til en indkomst under 268.435 kr. om året.¹ Dvs. at de tilhører den halvdel af befolkningen, som har lavest indkomst. Heraf er det 85,8 pct. af 65+ årige modtagere af både praktisk hjælp og personlig pleje, der i 2021 lå under medianindkomsten for voksne danskere, mens det er 86,4 pct. af personerne, der udelukkende modtog praktisk hjælp. Ser vi i stedet på alle hjemmehjælpsmodtagere over 65 år, er det 84,7 pct., der er i 2021 lå under medianindkomsten for voksne danskere. Sammenlignet med befolkningen for 65+ årige er det kun 63,5 pct., der lå under medianindkomsten for voksne danskere i 2021.

Næsten halvdelen (47,5 pct.) af modtagerne af praktisk hjælp befinder sig i den laveste indkomstkvartil svarende til en indkomst under 190.659 kr. om året. Dvs. de tilhører de 25 pct. af befolkningen, som har allerlavest indkomst. Det gælder kun 26,9 pct. af alle 65+ årige i befolkningen. Blandt alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere var andelen i laveste indkomstkvartil 46,4 pct.

I den anden ende af indkomtspektret er det 16,0 pct. af 65+ årige i befolkningen, der befinder sig i den højeste indkomstkvartil. Dvs. de 25 pct. af befolkningen, som har højest indkomst. Dette gælder kun for 4,5 pct. af 65+ årige, der både modtager praktisk hjælp og personlig pleje, og 3,9 pct. af 65+ årige, der udelukkende modtager praktisk hjælp. Blandt alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere er andelen 4,7 pct.

Samme tendens gør sig gældende, når der i stedet inddeles i seks indkomstgrupper (se nederst i Tabel 1). Ud fra de seks indkomstgrupper er det 42,9 pct. af 65+ årige i befolkningen, der bliver kategoriseret som personer med meget lav eller lav indkomst.² Når vi ser på modtagere af praktisk hjælp, så er det hele 65,2 pct. Opdeles denne gruppe i personer, der både modtager praktisk hjælp og personlig pleje, og personer, der udelukkende modtager praktisk hjælp, så er det henholdsvis 65,0 pct. og 65,5 pct. af disse, der bliver kategoriseret som personer med meget lav eller lav indkomst. Blandt alle hjemmehjælpsmodtagere er det 63,5 pct.

---

¹ Medianindkomsten er opgjort for 18+årige, der var i live ved udgangen af 2021. Indkomsten afviger fra DST's opgørelse af medianindkomsten ved ikke at medtage hjemmeboende voksne mellem 18 og 24 år.

² Personer med fuld og reduceret ældrecheck samt personer med personlig tillægsprocent på 100 defineres som lavindkomstgruppe.

Personer med kort uddannelse er overrepræsenterede blandt modtagere af praktisk hjælp

Halvdelen (50,0 pct.) af de 65+ årige modtagere af praktisk hjælp er ufaglærte. Gruppen fordeler sig med 51,5 pct., der får både praktisk hjælp og personlig pleje, og 48,4 pct., der får udelukkende praktisk hjælp. Blandt alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere er andelen af ufaglærte 49,1 pct. Blandt alle 65+ årige i befolkningen er det blot 34,5 pct., der er ufaglærte.

Hver fjerde 65+ årige i befolkningen (25,6 pct.) har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse. Det er kun knap hver syvende 65+ årige modtager af praktisk hjælp (15,4 pct), der har samme uddannelsesniveau.

Kvinder, 80+ årige og enlige er overrepræsenterede blandt modtagere af praktisk hjælp

Samlet set udgør kvinder 68,6 pct. af alle modtagere af praktisk hjælp over 65 år, mens de udgør 65,8 pct. af alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere. Andelen af kvinder blandt modtagere af praktisk hjælp er altså større end blandt alle hjemmehjælpsmodtagere. Til sammenligning udgør kvinder 53,9 pct. af alle 65+ årige i befolkningen.

Når de 65+årige i befolkningen betragtes som helhed, så er 24,4 pct. 80+ år. Når vi i stedet ser på modtagerne af praktisk hjælp, så udgør de 80+ årige 60,5 pct. Blandt alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere er andelen af 80+ årige 59,4 pct. De ældste udgør altså over halvdelen af 65+ årige modtagere af praktisk hjælp. Andelen af 80+ årige er lidt større end blandt alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere.

Mere end otte ud af ti 65+ årige modtagere af praktisk hjælp (82,8 pct.) er enlige, mens kun 17,2 pct. er samlevende. Når det sammenlignes med alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere, så er 76,5 pct. enlige, mens 23,5 pct. er samlevende. I befolkningen som helhed (65+ årige) er 41,1 pct. enlige, mens 58,9 pct. er samlevende. Enlige er med andre ord overrepræsenterede blandt hjemmehjælpsmodtagere og i høj grad blandt modtagere af praktisk hjælp.

Tabel 1. Oversigt over 65+ årige modtagere af praktisk hjælp i 2021					
	Alle 65+ årige modtagere af praktisk hjælp	Heraf personer, som modtager både personlig pleje og praktisk hjælp	Heraf personer, som kun modtager praktisk hjælp	Alle 65+ årige hjemmehjælpsmodtagere	Alle 65+årige i befolkningen
Køn					
Mand	31,4%	31,8%	31,0%	34,2%	46,1%
Kvinde	68,6%	68,2%	69,0%	65,8%	53,9%
Alder					
65-69	8,4%	7,8%	9,1%	8,5%	27,0%
70-74	12,2%	11,3%	13,1%	12,6%	25,6%
75-79	18,9%	17,6%	20,4%	19,5%	23,0%
80-84	22,1%	20,6%	23,9%	22,4%	13,5%
85-89	21,3%	21,9%	20,6%	20,9%	7,1%
90+	17,1%	20,9%	12,9%	16,1%	3,8%
Husstandstype					
Enlige	82,8%	83,5%	82,0%	76,5%	41,1%
Samlevende	17,2%	16,5%	18,0%	23,5%	58,9%
Uddannelse					
Ukendt	2,2%	2,4%	2,0%	2,2%	1,6%
Ufaglært	50,0%	51,5%	48,4%	49,1%	34,5%
Faglært	32,4%	30,8%	34,2%	32,9%	38,3%
Kort-mellemlang videregående	12,7%	12,5%	13,0%	12,9%	19,5%
Lang videregående	2,7%	2,8%	2,5%	2,9%	6,1%
Indkomst					
1. kvartil	47,5%	48,0%	47,1%	46,4%	26,9%
2. kvartil	38,5%	37,8%	39,3%	38,3%	36,6%
3. kvartil	9,7%	9,7%	9,7%	10,5%	20,5%
4. kvartil	4,2%	4,5%	3,9%	4,8%	16,0%
Indkomstgrupper					
Fuld ældrecheck	38,5%	37,4%	39,7%	36,7%	20,8%
Likvid formue for stor til ældrecheck og personlig tillægsprocent 100%	20,1%	21,5%	18,5%	20,3%	14,7%
Nedsat ældrecheck	6,7%	6,1%	7,3%	6,5%	7,4%
Personlig tillægsprocent <100%, men likvid formue for stor til ældrecheck	9,0%	9,0%	9,0%	9,7%	16,0%
Reduceret pensionstillæg (ingen ældrecheck)	21,5%	21,6%	21,4%	22,1%	29,4%
Bortfaldet pensionstillæg (ingen ældrecheck)	4,2%	4,3%	4,1%	4,7%	11,8%

Kilde: Diverse registre hos Danmarks Statistik og egne beregninger.

Note 1) Folkepensionen består af et grundbeløb og et pensionstillæg. Alle får grundbeløbet, mens størrelsen af pensionstillægget afhænger af indtægter ud over folkepensionen. Den personlige tillægsprocent beregnes ud fra pensionistens og evt. ægtefælles/samlevers samlede indtægter ud over folkepensionen og nedsættes fra 100, hvis man har skattepligtige indtægter af en vis størrelse ud over folkepensionen (35.000 kr. hhv. 69.200 kr. om året i 2023). Ældrecheck er en supplerende pensionsydelse, som udbetales til folkepensionister med lav indkomst og begrænset likvid formue.

Note 2) I underkategorien 'Indkomstgrupper' indgår kun folkepensionister, da de er de eneste, der kan modtage ældrecheck og pensionstillæg. Indkomstgrupperne er dannet ud fra oplysninger om folkepensionen i januar 2021. Dvs. at 65-årige ikke indgår, da man skulle være 66 år 1. januar 2021 for at være berettiget til folkepension.

Note 3) Procentdelene for personer, der modtager både praktisk hjælp og personlig pleje og for personer, der udelukkende modtager praktisk hjælp, varierer lidt i dette notat ift. notatet "Karakteristik af hjemmehjælpsmodtagere". Det skyldes, at hjemmehjælpsmodtagere, som er registreret med 1 min. hjælp om ugen, ikke er medtaget i data til brug for dette notat. Det antages, at denne gruppe ikke har modtaget egentlig praktisk hjælp i hjemmet, men hjælp til indkøb eller madservice.³

Hjemmehjælpsmodtagere, som udelukkende får praktisk hjælp, får typisk under 30 minutters hjælp om ugen

Tabel 2 viser andelen af personer, der modtager henholdsvis:

1. Under 30 minutters praktisk hjælp om ugen.
2. 30 til 60 minutters praktisk hjælp om ugen.
3. Mere end 60 minutters praktisk hjælp om ugen.

Når vi ser på hjemmehjælpsmodtagere, der udelukkende får praktisk hjælp, har 68,5 pct. i gennemsnit fået praktisk hjælp i under 30 minutter om ugen i 2021. 27,7 pct. har i gennemsnit fået praktisk hjælp i 30 til 60 minutter om ugen, mens kun 3,8 pct. i gennemsnit har fået praktisk hjælp i mere end 60 minutter om ugen.

For hjemmehjælpsmodtagere, der både modtager praktisk hjælp og personlig pleje, har 29,5 pct. modtaget praktisk hjælp under 30 minutter i gennemsnit om ugen i 2021. Derudover er det 34,4 pct., der i gennemsnit har fået praktisk hjælp i 30-60 minutter om ugen, mens 36,1 pct. i gennemsnit har fået praktisk hjælp i mere end 60 minutter om ugen.

Tabel 2. Andel af antal minutter, der modtages praktisk hjælp i eget hjem for hver gruppe			
Personer, der kun modtager praktisk hjælp		Personer, der modtager både personlig pleje og praktisk hjælp	
Ugentlige minuttal med praktisk hjælp:		Ugentlige minuttal med praktisk hjælp:	
Under 30 minutter om ugen	68,5%	Under 30 minutter om ugen	29,5%
Mellem 30 - 60 minutter om ugen	27,7%	Mellem 30 - 60 minutter om ugen	34,4%
Over 60 minutter om ugen	3,8%	Over 60 minutter om ugen	36,1%

Kilde: Diverse registre hos Danmarks Statistik og egne beregninger.

³ Datadokumentation: <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/moduldata-for-sociale-forhold--sundhedsvaesen--retsvaesen/prahj-lev>

Hjemmehjælpsmodtagere, der udelukkende får praktisk hjælp, får typisk praktisk hjælp i kortere tid om ugen end hjemmehjælpsmodtagere, der også får personlig pleje

Tallene ovenfor vidner om, at hjemmehjælpsmodtagere af udelukkende praktisk hjælp i gennemsnit får mindre hjælp end personer, der både modtager praktisk hjælp og personlig pleje.

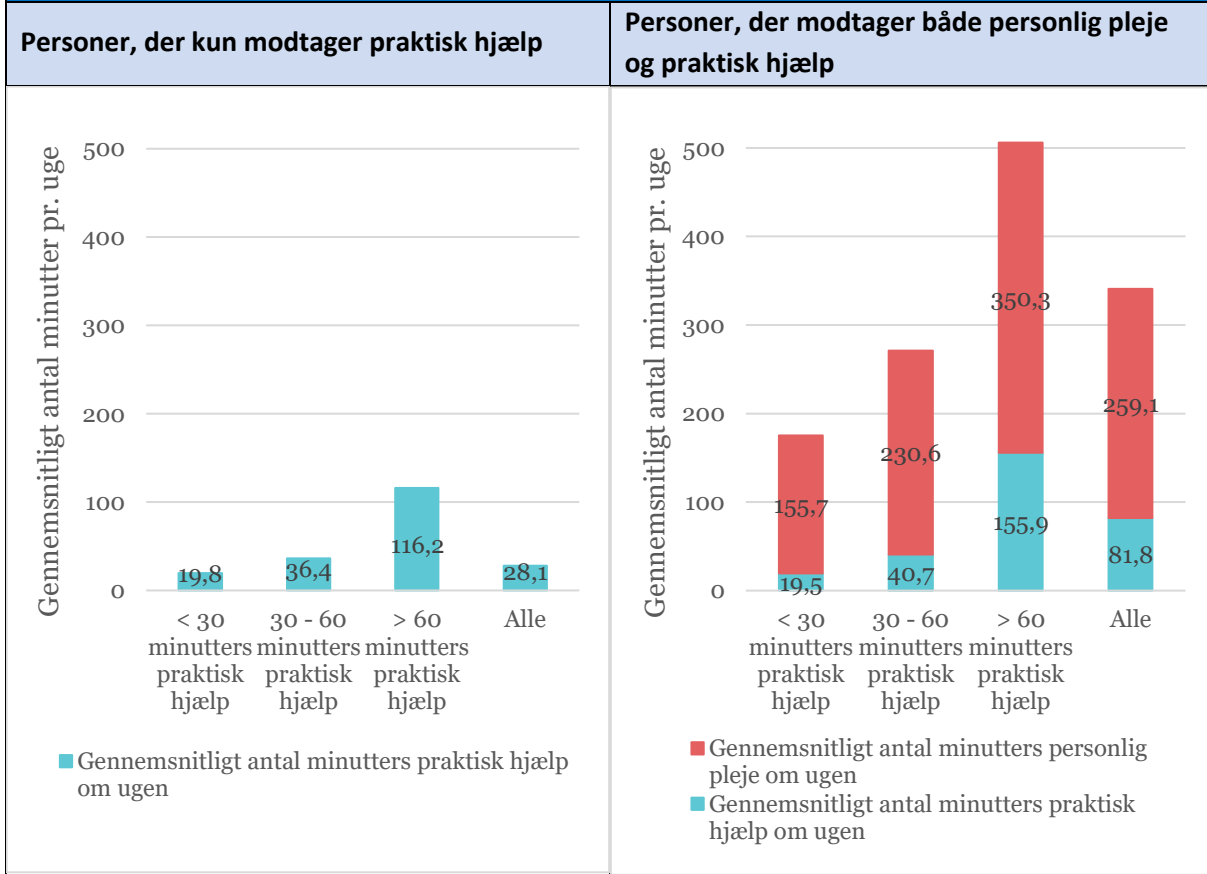
Figur 1 viser den gennemsnitlige visiterede tid til praktisk hjælp og personlig pleje angivet i minutter om ugen for (1) 65+ årige, som udelukkende modtager praktisk hjælp, og (2) 65+ årige, som både får praktisk hjælp og personlig pleje.

I gennemsnit har 65+ årige, der udelukkende får praktisk hjælp, modtaget hjælp i 28,2 minutter om ugen i 2021 i de uger, de har modtaget hjælp. Som tidligere beskrevet er det 68,5 pct. af denne gruppe af hjemmehjælpsmodtagere, der modtager hjælp i under 30 minutter om ugen i gennemsnit.

Til sammenligning har 65+ årige, der både får praktisk hjælp og personlig pleje, fået praktisk hjælp i 81,8 minutter om ugen i gennemsnit. Det er kun 29,5 pct. af denne gruppe, der får praktisk hjælp i under 30 minutter om ugen i gennemsnit.

Hjemmehjælpsmodtagere, der både modtager praktisk hjælp og personlig pleje, modtager altså i gennemsnit flere minutters praktisk hjælp om ugen end personer, der kun modtager praktisk hjælp. Det ses også i figur 1, at de hjemmehjælpsmodtagere, der får mest hjælp til personlig pleje om ugen, også får mest praktisk hjælp om ugen i gennemsnit.

Figur 1. Gennemsnitligt antal minutters praktisk hjælp og personlig pleje om ugen

Kilde: Diverse registre hos Danmarks Statistik og egne beregninger.
Se note 3 under Tabel 1.